

- 641012-ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	641012	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνία και πολιτική κατά τον αιώνα των Φώτων και της Γαλλικής Επανάστασης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (ΥΜ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL214/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, αναμένεται οι φοιτητές να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> να αντιληφθούν τις βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, δομές, πηγές, κ.ά.), να αποκτήσουν μια σφαιρική και σε βάθος γνωριμία με την συγκεκριμένη ιστορική περίοδο: κεντρικά ζητήματα, κυριότεροι σταθμοί, σημαντικότερες πτυχές της γαλλικής ιστορίας κατά την περίοδο των Φώτων και της Γαλλικής Επανάστασης,

- να αντιλαμβάνονται τις σπουδαιότερες μεταβολές, τομές και ρήξεις (οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, πολιτισμικές) αυτής της σημαντικής μεταβατικής περιόδου προς τη νεωτερικότητα,
- να αποκωδικοποιούν αναπαραστάσεις που διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό την ιστορική συνείδηση μιας κοινωνίας,
- να εντοπίζουν και να χρησιμοποιούν επιστημονική βιβλιογραφία,
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν ειδικό ιστορικό λεξιλόγιο και όρους,
- να κατανοούν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών μέσα από την κριτική ανάγνωσή τους,
- να αναγνωρίζουν τη συνθετότητα στην παραγωγή της ιστορικής γνώσης.

Γενικές Ικανότητες

- Ικανότητα για αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Ευαισθητοποίηση στην έμφυλη διαφορά. Ανάπτυξη έμφυλης οπτικής στην προσέγγιση ιστορικών γεγονότων, αναπαραστάσεων, λόγων (discours)
- Άσκηση κριτικής
- Συμμετοχή σε διάδραση.

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο να εισαγάγει το φοιτητικό κοινό στην πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική ιστορία του γαλλικού 18^{ου} αιώνα και εμμέσως να το εξοικειώσει με βασικές έννοιες των ιστορικών σπουδών (χρόνος, χώρος, δομές, πηγές, κ.ά). Ο αιώνας αυτός, πλούσιος σε οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές, τομές και ρήξεις αποτελεί μια σημαντική μεταβατική περίοδο προς τη νεωτερικότητα.

Διακρίνονται δύο υποπερίοδοι: ο αιώνας των Φώτων (1715-1789) και η Γαλλική Επανάσταση μέχρι την πτώση του Ναπολέοντα Α' (1789-1814).

Θεματικές

1. Η οικονομική ανάπτυξη της Γαλλίας του 18^{ου} αιώνα και οι παράγοντες που την ευνοούν. Οι μεταβολές στην αγροτική οικονομία. Βιοτεχνία, πρωτο-εκβιομηχάνιση τεχνολογικές καινοτομίες και νέοι βιομηχανικοί κλάδοι. Η ανάπτυξη του εμπορίου. Αποικίες και διηπειρωτικό εμπόριο.
2. Οι κοινωνικοί μετασχηματισμοί. Η άνοδος των νέων κοινωνικών τάξεων και η αμφισβήτηση της φεουδαρχικής κοινωνικής δομής και οργάνωσης. Η διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και η ενίσχυση των κοινωνικών αντιθέσεων και συγκρούσεων.
3. Η βασιλική απολυταρχία και οι μεταβολές της πολιτικής κουλτούρας. Διακυβέρνηση και διοίκηση. Η κρίση του θεσμού της απόλυτης μοναρχίας. Η μεταρρυθμιστική προσπάθεια της μοναρχίας. Διεθνείς συσχετισμοί και πολεμικές συγκρούσεις.
4. Ο Διαφωτισμός. Περιοδολόγηση. Οι νέες ιδέες: πολιτικά και οικονομικά συστήματα και θεωρίες, θρησκευτικές θεωρήσεις, εκπαιδευτικά συστήματα και προτάσεις.
5. Η πρόοδος των επιστημών.
6. Η *Εγκυκλοπαίδεια*.
7. Οι τέχνες: μεταβολές και μετατοπίσεις, αντιπαραθέσεις.
8. Υλικός πολιτισμός και όψεις της καθημερινότητας.
9. Η δημιουργία της δημόσιας σφαίρας και η γέννηση της κοινής γνώμης. Πολιτιστικοί θεσμοί, νέες μορφές κοινωνικότητας και μέσα διακίνησης των ιδεών.
10. Περιοδολόγηση της Γαλλικής επανάστασης. Εξηγητικά σχήματα.

11. Το πέρασμα στην αντιπροσωπευτική και κοινοβουλευτική διακυβέρνηση. Ο ριζοσπαστισμός της περιόδου 1792-1794. Η Ναπολεόντειος περίοδος (πολιτικοί θεσμοί). Η συγκρότηση του έθνους κράτους.
12. Η θεσμική οργάνωση της φιλελεύθερης οικονομίας.
13. Εξέταση των σχετικών με την οικογένεια, την εκπαίδευση, την εργασία, την κοινωνική πρόνοια θεσμών.
14. Η θρησκευτική και εκπαιδευτική πολιτική των επαναστατικών συνελεύσεων και του Ναπολέοντα Α΄.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (PowerPoint) • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class: παρέχονται σημειώσεις, διδακτικό υλικό, ιστορικές πηγές, χρήσιμοι σύνδεσμοι, βιβλιογραφία και εργασίες σε ηλεκτρονική μορφή • Τρόποι επικοινωνίας με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες: μέσω email, της πλατφόρμας e-class (ανακοινώσεις) και κατά τις ώρες συνεργασίες που ορίζονται στην αρχή κάθε εξαμήνου. 																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td style="text-align: center;">21</td> </tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία / Φροντιστήριο (Ανάλυση και σχολιασμός ιστορικών πηγών μέσα στο αμφιθέατρο)</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td>Δημόσιες παρουσιάσεις</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td>Ατομική βιβλιογραφική έρευνα</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td>Φροντιστήριο</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td>Προετοιμασία της δημόσιας προφορικής παρουσίασης και συγγραφή εργασίας</td> <td style="text-align: center;">40 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	21	Διαδραστική διδασκαλία / Φροντιστήριο (Ανάλυση και σχολιασμός ιστορικών πηγών μέσα στο αμφιθέατρο)	10	Δημόσιες παρουσιάσεις	8	Αυτοτελής μελέτη	13	Ατομική βιβλιογραφική έρευνα	5	Φροντιστήριο	13	Προετοιμασία της δημόσιας προφορικής παρουσίασης και συγγραφή εργασίας	40 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις	21																	
Διαδραστική διδασκαλία / Φροντιστήριο (Ανάλυση και σχολιασμός ιστορικών πηγών μέσα στο αμφιθέατρο)	10																	
Δημόσιες παρουσιάσεις	8																	
Αυτοτελής μελέτη	13																	
Ατομική βιβλιογραφική έρευνα	5																	
Φροντιστήριο	13																	
Προετοιμασία της δημόσιας προφορικής παρουσίασης και συγγραφή εργασίας	40 ώρες																	

	Αυτοτελής μελέτη για την τελική γραπτή εξέταση	40 ώρες
	Σύνολο μαθήματος	150 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Γλώσσα αξιολόγησης:</i> Γαλλική • <i>Μέθοδος αξιολόγησης:</i> προαιρετική γραπτή εργασία και δημόσια παρουσίασή της με πριμοδότηση, γραπτή εξέταση στο πέρας του εξαμήνου μέσα από ανάλυση και σχολιασμό ιστορικής πηγής και ερωτήσεις σύντομης απάντησης επί της ύλης που μελετήθηκε • <i>Κριτήρια αξιολόγησης:</i> ακρίβεια, πληρότητα, στοιχειοθέτηση και δικαιολόγηση των απαντήσεων, συνοχή, δυνατότητα κριτικής ανάλυσης της ιστορικής πηγής, συνθετική ικανότητα. Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται στους φοιτητές στην έναρξη του εξαμήνου. 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ο ΑΙΩΝΑΣ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

Διδακτικά συγγράμματα και Λεξικά

CORNETTE, Joël (dir.), *Histoire de France*, BEAUPAIRE, Pierre-Yves, *La France des Lumières, 1715-1789*, Paris, Belin, 2011.

BELY, Lucien (dir.), *Dictionnaire de l'Ancien Régime*, Paris, PUF, 1996.

CHALINE, Olivier, *La France au XVIIIe siècle (1715-1787)*, Paris, Belin, 2004.

CONCHON, Anne & LEFERME-FALGUIÈRE, Frédérique, *Le XVIIIe siècle, 1715-1815*, Paris Hachette, 2007.

CORNETTE, Joël, *Absolutisme et Lumières, 1652-1783*, Paris, Hachette, 2008.

COTTRET, Monique, *Culture et politique dans la France des Lumières (1715-1792)*, Paris, A. Colin, 2002.

GODINEAU, Dominique, *Les femmes dans la société française, 16e-18e siècle*, Paris, A. Colin, 2003.

KRIEF, Huguette & ANDRÉ, Valérie (dir.), *Le Dictionnaire des femmes des Lumières*, Paris, H. Champion, 2015.

ROCHE, Daniel, *La France des Lumières*, Paris, Fayard, 1993.

Δημογραφία, οικονομία, κοινωνία

ARIES, Philippe & DUBY, Georges (dir.), *Histoire de la vie privée*, t. 3 : CHARTIER, Roger, *De la Renaissance aux Lumières*, Paris, 1986.

BEAUR, Gérard, *Histoire agraire de la France au XVIIIe siècle. Inerties et changements dans les campagnes françaises entre 1715 et 1815*, Paris, SEDES, 2000.

DAUDIN, Guillaume, *Commerce et prospérité : la France au XVIIIe siècle*, Paris, Presses Universitaires de Paris-Sorbonne, 2005.

DUBY, Georges (dir.), *Histoire de la France urbaine*, t. 3 : LE ROY LADURIE, Emmanuel (dir.), *La Ville classique de la Renaissance aux révolutions*, Paris, Seuil, 1981.

DUPAQUIER, Jacques (dir.), *Histoire de la population française*, t. II : *De la Renaissance à 1789*, Paris, Seuil, 1988.

MINARD, Philippe, *La fortune du colbertisme : État et industrie dans la France des Lumières*, Paris, Fayard, 1998.

Διαφωτισμός, πολιτισμός και υλικός πολιτισμός

BEAUREPAIRE, Pierre-Yves, *Le mythe de l'Europe française au XVIIIe siècle, diplomatie, culture et sociabilité au temps des Lumières*, Paris, Autrement, 2007.

CHARTIER, Roger, *Les origines culturelles de la Révolution française*, Paris, Seuil, 1990.

CHASTEL, André, *L'art français. Ancien Régime 1620-1775*, Paris, Flammarion, 2000.

DARTON, Robert, *L'aventure de l'Encyclopédie. Un best-seller au Siècle des Lumières*, trad. Marie-Alyx Revellat, Paris 1982.

HALEVI, Ran, *Les loges maçonniques dans la France d'Ancien Régime. Aux origines de la sociabilité démocratique*, Paris, A. Colin, 1984.

HAZARD, Paul, *La Crise de la conscience européenne*, Paris, Fayard, 1961.

LARRERE, Catherine, *L'invention de l'économie au XVIIIe siècle, du droit naturel à la physiocratie*, Paris, PUF, 1992.

LILTI, Antoine, *Le monde des salons : sociabilité et mondanité à Paris au XVIIIe siècle*, Paris, Fayard, 2005.

MUCHEMBLED, Robert, *L'invention de l'homme moderne, sensibilité, mœurs et comportements collectifs sous l'Ancien Régime*, Paris, Fayard, 1988.

RIOUX, Jean-Pierre & SIRINELLI, Jean-François, *Histoire culturelle de la France*, t. 3 : BAECQUE, Antoine de, MÉLONIO, Françoise, *Lumières et liberté. Les dix-huitième et dix-neuvième siècles*, Seuil, 2005.

SONNET, Martine, *L'éducation des filles au temps des Lumières*, Paris, Éd. du Cerf, 1987.

TATON, René (dir.), *Enseignement et diffusion des sciences en France au XVIIIe siècle*, Paris, Hermann, 1964.

Διεθνείς σχέσεις, πολιτικοί θεσμοί

BAKER, Keith Michael, *Au tribunal de l'opinion. Essais sur l'imaginaire politique au XVIIIe siècle*, trad. L. Evrard, Paris, Payot, 1993.

BARBICHE, Bernard, *Les institutions de la monarchie française à l'époque moderne*, Paris, PUF, 2001.

EGRET, Jean, *La Pré-Révolution*, Paris, PUF, 1962.

HAASE-DUBOSC, Danielle & VIENNOT, Éliane (dir.), *Femmes et pouvoirs sous l'Ancien Régime*, Paris, Rivages, 1991.

MAIRE, Catherine, *De la cause de Dieu à la cause de la Nation, le jansénisme au XVIIIe siècle*, Paris, Gallimard, 1998.

PLUCHON, Pierre, *Histoire de la colonisation française*, t. 1 : *Le Premier Empire colonial des origines à la restauration*, Paris, Fayard, 1991.

2. ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΝΑΠΟΛΕΝΕΙΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Βασική βιβλιογραφία

BIARD Michel, BOURDIN Philippe, MARZAGALLI Silvia, *Révolution, Consulat, Empire*, Paris, Bellin, 2009.

_____ (dir.), *La Révolution française. Une histoire toujours vivante*, Paris, Tallandier, 2009.

BOUDON Jacques-Olivier, *Histoire du Consulat et de l'Empire*, Paris, Perrin, 2000.

FURET, François, *La Révolution, 1770-1880, Histoire de France*, Paris, Hachette, 1988.

_____ (dir.), *L'héritage de la Révolution française*, Paris, Hachette, 1989.

_____, RICHEL Denis, *La Révolution française*, Paris, Hachette, 1999.

SOBOUL Albert, *La Révolution française*, Paris, Gallimard, 1984.

_____, *La Révolution française*, Paris, PUF, 2006.

_____, *La France napoléonienne*, Paris, Arthaud, 1990.

VOVELLE Michel, *La Révolution française : 1789-1799*, A. Colin, 2004.

TULARD Jean, *Le Premier Empire*, Paris, Presses Universitaires de France, 1992

Πολική, Θεσμοί

BIARD Michel (dir.), *Les politiques de la Terreur, 1793-1794*, Rennes, PUR - Société des études robespierristes, 2008.

FURET François, Halevi Ran, *La monarchie républicaine. La Constitution de 1791*, Paris, Fayard, 1996.

GENTY Maurice, *L'apprentissage de la citoyenneté. Paris 1789-1795*, Paris, Messidor-Éditions Sociales, 1987.

GODECHOT Jacques, *Les Institutions de la France sous la Révolution et l'Empire*, Paris, PUF, 1951.

GODINEAU Dominique, *Citoyennes tricoteuses. Les femmes du peuple à Paris pendant la Révolution française*, Aix-en-Provence, Alinea, 1988.

GROSS Jean-Pierre, *Égalitarisme jacobin et droits de l'Homme, 1793-1794 (la Grande famille et la Terreur)*, Paris, Arcanteres, 2000.

MARTIN Jean-Clément, *Contre-révolution, Révolution et nation en France, 1789-1799*, Paris, Seuil, 1998.

SAUTEL Gérard, *Histoire des institutions publiques depuis la Révolution française : administration-justice*, Paris, Dalloz, 1970.

VOVELLE Michel, *La chute de la monarchie, 1787-1792*, Paris, Le Seuil, 1972.

WORONOFF Denis, *La République bourgeoise de Thermidor à Brumaire, 1794-1799*, Paris, Le Seuil, 1972.

Οικονομία και Κοινωνία

ADO Anatoli, *Paysans en Révolution. Terre, pouvoir et jacquerie, 1789-1794*, Paris, Société des études robespierristes, 1996 (éd. en langue russe 1971).

BODINIER Bernard, TEYSSIER Éric, *L'événement le plus important de la Révolution. La vente des biens nationaux*, Paris, Éd. du CTHS et Société des études robespierristes, 2000.

GARAUD Marcel, *La Révolution française et la famille*, Paris, PUF, 1978.

HINCKER François, *La Révolution française et l'économie : décollage ou catastrophe?*, Paris, Nathan, 1989.

JESSENNE Jean-Pierre, (dir.), *Vers un ordre bourgeois Révolution française et changement social*, Rennes, Presses Univ. de Rennes, 2007.

Πολιτισμός, Τύπος, Εκπαίδευση, Θρησκεία

BIANCHI Serge, *La révolution culturelle de l'an II. Élités et peuple 1789-1799*, Paris, Aubier, 1982.

BOUDON Jacques-Olivier, *Napoléon et les lycées. Enseignement et société en Europe au début du XIXe siècle, 1800-1815*, Paris, Fayard, 2002.

_____, *Napoléon et les cultes. Les religions en Europe à l'aube du XIXe siècle (1800-1815)*, Paris, Fayard, 2002.

LABROSSE Claude, BETAT Pierre, *Naissance du journal révolutionnaire, 1789*, Lyon, Presses Univ. de Lyon, 1989.

MARTIN Jean-Clément (dir.), *Religion et Révolution*, actes du colloque de Saint-Florent-le-Vieil (1993), Paris, Anthropos, 1994.

OZOUF Mona, *La fête révolutionnaire (1789-1799)*, Paris, Gallimard, 1976.

VOVELLE Michel, 1793. *La Révolution contre l'Église. De la raison à l'Être suprême*, Bruxelles, Complexe, 1988.